

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Summula clarissimi iurisco[n]sultissimiq[ue] viri
Raymundi**

Raimundus <de Pennaforti>

Colonie, 4.III. 1502

VD16 R 168

An veteres denarios mutua[n]s p[er] nouis [com]mittat vsura[m]

urn:nbn:de:hbz:466:1-31223

s^e denarijss^e usurarij pueri**Pro paucis redimunt promptis. sathane pueri sunt**s^e usurarijs s^e vt dictū est singulis**Istis predictis sic emercando sophistis**s^e in extremo iudicio .i. deus gloriosus**Denuo concludit doctissimus iste magister**

Hec ē vltima ps istius capli. in q̄ autoz ponit vltimū documentū huius tractatus dicēs. si aliq̄s alteri pecuniā daret vt emeret oues. empr̄s ouibz daret ei mediū fructū illaz ouiu h̄ nō reputat p̄ vsura. s; tñ circa h̄ princ̄p̄ gūt multa mala sophistica. s; si aliq̄s daret alteri pecuniā ad emedū oues in certo numero. z ille nō emeret oues. z tñ daret ei certā pensam p̄ lana z lacticiuis ac si haberet oues. tūc in tali facto p̄mittit vsura.

Circa lrām notandū. si aliq̄s mutuarer alicui aliquā rem p̄ magna pecuniā z postea redimeret p̄ parua pecuniā. tunc ille magnā p̄mittit vsuram. z filius est sathane z perditionis

Scōdo est notandū. si aliq̄s inuenerit res iudei vel usurarij z restitueret illas leso. i. isti q̄ dederat vsurā. tūc dubitat. vtz. usurarius satisfecit illi a quo recepit vsurā. Rūdetur. ille inueniens hmōi res dz enūciare vsurario q̄ huic leso restituerit. z si tūc vsurarius adhibet voluntatem tunc vsurarius satisfecit leso quo ad illam rem.

Tercio notandū. si aliq̄s p̄cederet alteri pecuniā z vt tpe necessitatē ei p̄cederet ecōuerso. tunc dubitat. vtz. hoc sit vsura. Ibi rūdetur. si tali p̄posito p̄cedat q̄ et etiā p̄cedat tpe necessitatis vsura est. qz dicit euangelium. Durū dantes z nihil inde sperātes. z ideo si ex mea p̄cessione spero res concessionem facio vsuram.

Quarto notandū. si aliq̄s concederet alicui annonā veterem p̄ noua. vtz. vtrū etiā cōmittat vsuram. Respondet sub distinctōne. quia si p̄cederet illi veterē annonā vt releuet inopiā ipsius. tunc nō est vsura. si autē concedit illi vt eo plus p̄sequatur illi tunc p̄mittitur vsura

Ultimo notandū. si aliq̄s veteres denarios mutuarer p̄ nouis. vtz. in hoc p̄mittat vsurā. Rūdet sub distinctōe. si tales noui denarij p̄ualeant veteribz. tūc p̄mittit vsura. qz talis dat rem peiorem p̄ meliori. q̄ p̄mittit vsurā. Si autē denarij sunt eiusdē valoris. tūc nō p̄mittit vsura

S p̄ pctō s^e penitēti .i. septē annos

Pro mortali septem tibi iungo carenas.i. adimplere s^e sancti**Te decet has luere. veluti patres statuere**s^e aliq̄s s^e aliq̄d .i. occupat**Ordo vel officium te si tenet vtilitas ve**

.i. publica

Communis. debes expensas siue laboress^e carenaz .i. p̄siderare s^e debes**Harum summare. summam diuertere sanctos**

Summula Raymundi

.i. doctrina s^c p^ressoris

Judicio vel consilio maioris in vsus.

¶ Tractatus quartus istius libri. in quo autor determinat de penia. Et h^{ic} q^unt^{us} q^u capla q^u in p^rcessu patebit. In p^rmo autor determinat de penia q^uo capi- culu diuidit in tot p^res q^u ponit documeta de penia. Primo d^{icitur} sic. si ego co- fessor iniungo tibi. p^r p^rcto mortali septē carenas. illas teneris adimplere s^cm q^u sancti patres instituerūt. z si fueris ipedit^{us} aliq^uo negocijs vel officijs tūc tu debes expēlas z labores vertere ad scōs vsus s^cm p^rsiliū tui p^ressoris v^{el} superioris. scz feria scōda abstinere a carnib^{us}. feria quarta a lacticijs. z feria sexta ieiunare solū in pane z aqua. z sic de alijs.

¶ Notandū p^rmo. penitentiā ē p^rmissa vt d^{icitur} sacra scriptura. q^u cū domi- nus noster iesus x^ps venturus eet in hūc mundū in salutē humani g^rnis p^rmisit Joh^{annem} baptistam q^u p^rdicauit dicens. Penitentiā agite appropin- quat em saluator vester. Itē in euāgelio d^{icitur}. Dico vobis gaudū est ange- lis sup vno peccatore penitentiā agere. Un^{de} etiā hortamur ad penitentiā in canticis canticor^{um}. vbi d^{icitur}. Reuertere reuertere sinamitis reuertere re- uertere. vbi p^r theologos. P^rimū reuertere exponitur sic. vt tu sinamitis reuertere a praua cogitatōe ad verā cordis p^ritōem. Scōm reuertere ex- ponitur sic. o sinamitis. .i. aia peccatrix z captiuata reuertere a praua locū- tione p^r oris eiusdē p^ressionem. Tercium reuertere. .i. ab hostis prauitate p^r p^rdignam satisfactōem. Quartū reuertere. id est a praua operis p^rue- tudine p^r bonor^{um} operum p^rinuatōem. Et etiā hortamur ad penitentiā per sanctū Augustinū dicens. Penitentiā languores sanat. leprolos mūdat. mortuos suscitāt. sanitatē auget. gratiam p^rseruat. vicia extirpat. virtutes exornat. mentes miseras roborat.

¶ Scōdo notandū. ex quo hic agit^{ur} de penitentiā. tūc videndū est vnde d^{icitur} penitentiā. Un^{de} p^rnia s^cm aliq^uo d^{icitur} a verbo punio nis nire. q^u deus punit facta illicita que homines p^r p^rctm p^rmiserunt. vel d^{icitur} a nomine pena pene Un^{de} sciendū q^u duplex est pena. q^udam est eterna. q^udam t^rp^ralis. Pena eter- na detetur dānatis. z implebitur die nouissima cum d^{icitur}. Itē maledicti in ignē eternū. Sed pena t^rp^ralis est duplex. q^uda em est legalis. z talis infer- a lege. sicut suspēso decollatio mutilatio. Alia est pena canonicalis. z est multiplex. quedam em spūalis est. sicut est excoicatio z a diuinis suspensio Alia est corpalis. z est duplex. q^udam em ē p^rsonalis. z est illa que in fligitur alicui p^rsonē. vt si monachus vel monialis incarcerationē pro delictis suis. Alia est pecunialis. z est ista. q^u aliquis punitur cum pecunia. In p^rposito aut^{em} solum dicendū est de pena z penitentiā spūrituali.

¶ Tercio notandū circa lrām p^r modū dubitatōis. an penia sit sacramē- tu noue legis. Et videt^{ur} p^rmo q^u nō. q^u oia sacramenta noue legis p^rferunt a ministris. penia vero a deo. q^u de^{us} dimittit p^rctā hoibus. g^r z c. S^{ed} p^rimum hui^{us} p^r p^r doctores. eo q^u penia enumerat^{ur} p^r eos inter sacrameta noue legis Oro illo dubio sciendū. q^u duplex est penia s^cm mgrm sniaz. q^udam est inter- rior q^u est de iure naturali. q^uda est exterior q^u sit p^r libe^r arbitrium hois. p^rio- ma proprie nō est sacramentū. sed secūda. z certum reputatur q^u penitentiā est sacramentū noue legis. Etia si nō esset in ea institutum. tamen in eale^{re}